

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2023-24
ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ
Γ' & Δ' ΕΤΟΣ**

**ΜΑΘΗΜΑ: Φιλοσοφία της αισθητηριακής αντίληψης
ΔΙΔΑΣΚΩΝ: Κώστας Παγωνδιώτης**

Περίληψη του μαθήματος

Το πρόβλημα της αισθητηριακής αντίληψης θα προσεγγιστεί μέσα από δύο αλληλένδετα μεταξύ τους, ερωτήματα: α) Ποια είναι τα αντικείμενα της αντίληψης; και β) τι είδους περιεχόμενο είναι το αντιληπτικό περιεχόμενο;

Η καθημερινή, προ-φιλοσοφική εικόνα περί αισθητηριακής αντίληψης έχει αμφισβητηθεί από ορισμένους φιλοσόφους, όπως για παράδειγμα ο Locke και ο Russell, οι οποίοι υποστήριξαν τον έμμεσο ρεαλισμό σύμφωνα με τον οποίο το άμεσο αντικείμενο της αντίληψης είναι οι ιδέες ή τα αισθητηριακά δεδομένα και όχι τα αντικείμενα του εξωτερικού κόσμου. Αρχικά θα παρουσιαστούν αναλυτικά τα επιχειρήματα υπέρ του έμμεσου ρεαλισμού όσον αφορά την αντίληψη και η κριτική που έχει ασκηθεί από τους υποστηρικτές του άμεσου ρεαλισμού. Κατόπιν θα εξεταστούν τρεις βασικές εκδοχές άμεσου ρεαλισμού, ο διαζευκτισμός (disjunctivism), ο αποβλεπτισμός (intentionalism) και η θεωρία της ενεργητικής αντίληψης. Θα διερευνηθούν οι μεταξύ τους σχέσεις και θα εξεταστούν επιχειρήματα υπέρ και κατά αυτών. Όπως θα δείξουμε, η θεωρία της ενεργητικής αντίληψης, η οποία αναδεικνύει την εξάρτηση της αντίληψης από τη σωματική δράση, μπορεί, υπό κατάλληλες προϋποθέσεις, να είναι συμβατή με μια θεωρία άμεσου ρεαλισμού που συνδυάζει στοιχεία του διαζευκτισμού και του αποβλεπτισμού. Παράλληλα θα εξεταστεί εάν το αντιληπτικό περιεχόμενο είναι αποκλειστικά αποβλεπτικό ή περιλαμβάνει και κάποιο είδος φαινόμενου περιεχομένου (όπως είναι οι φαινόμενες ποιότητες (qualia)), καθώς και το εάν το αποβλεπτικό περιεχόμενο της αντίληψης είναι εννοιακό ή μη-εννοιακό.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία για μελέτη

- M. Βενιέρη, *Το πέπλο της αντίληψης*. Αθήνα: Νήσος, 2013,
A. Noë, *Action in Perception*. The MIT Press, Cambridge, 2004, κεφ.1 (σε ελληνική μετάφραση).
Κ. Παγωνδιώτης, *Σημειώσεις για το μάθημα Φιλοσοφία της Αισθητηριακής Αντίληψης*, 2022.